

УДК 343.236

Ілля Едуардович Зеленохатов,

слухач магістратури факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук Юртаєва К. В.

ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ СПІВУЧАСНИКАМ ЗА НЕЗАКІНЧЕНИЙ ЗЛОЧИН

Питання співучасті у кримінальному праві завжди викликали наукові дискусії. Однією з проблем кримінальної відповідальності за співучасть є призначення покарання співучасниками за незакінчений злочин.

Відповідно до чинного законодавства (ч. 4 ст. 29 КК України) у випадку, коли виконавець вчинив лише замах на злочин, інші співучасники (організатор, пособник, підбурювач) також несуть відповідальність за замах на злочин, хоча кожний з них і виконав усі дії, що вважав необхідними для досягнення спільного результату. Згідно ч. 1 ст. 68 КК України при призначенні покарання за незакінчений злочин суд, керуючись положеннями статей 65–67 цього Кодексу, враховує ступінь тяжкості вчиненого особою діяння, ступінь здійснення злочинного наміру та причин, внаслідок яких злочин не було доведено до кінця. Вбачається, що вчинення закінченого замаху при співучасті є не менш небезпечним, ніж закінчений злочин, і призначати більш м'яке покарання виконавцю, організатору, підбурювачу і пособнику є необґрунтованим.

На мою думку, виконавець, організатор, пособник і підбурювач має нести відповідальність як за закінчений злочин, адже вони виконали всі дії, які від них залежали і вважали за необхідне для вчинення злочину, але за особливих обставин, що не залежали від їх волі, злочин не було доведено до кінця. Вбачається, що це не є пом'якшуючою обставиною, тому що у даному випадку добровільної відмови немає і, якби не відповідна «обставина» злочин був би доведений до кінця.

Слід зазначити, що в теорії кримінального права до питання щодо пом'якшення покарання за незакінчений злочин існують різні позиції. Так, Н. Ф. Караулов виступав проти такого пом'якшення: «Зводити таку вимогу до закону було б неправильно. Вивчення практики показує, що суспільна небезпека замаху, особливо закінченого, є досить близькою до суспільної небезпеки закінченого злочину». Аналогічну позицію висловлював і вищий судовий орган РРФСР, зазначаючи, що «відмова від призначення максимального покарання за замах є правом, а не обов'язком суду».

В американській судовій та законодавчій практиці до суб'єктивної сторони замаху пред'являють більш високі вимоги порівняно із закінченим злочинном. Так, згідно з КК штату Іллінойс для визнання особи винною у тяжкому вбивстві достатньо довести, що вона усвідомлювала високий ступінь вірогідності смерті особи або заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, в результаті яких настала смерть. Така ж позиція закріплена у ч. 2 ст. 45 КК Голландії, у якій визначено, що замах на скоєння злочину заслуговує на ту ж міру покарання,

що і закінчений злочин на тій підставі, що суб'єкт діяння має умисел в замаху на злочин, що і при закінченні його, і відповідно, пом'якшення максимально-го основного покарання було б недоцільним.

Враховуючи вищесказане, можна дійти висновку, що як в вітчизняній, так і зарубіжній юриспруденції немає єдиного підходу щодо призначення покарання співучасниками за незакінчений злочин. На мою думку, призначення покарання співучасникам за закінчений замах як за закінчений злочин – є необхідним і доцільним, адже це може стати дієвим законодавчим засобом протидії злочинам, вчиненим у співучасті.

Одержано 20.04.2017

**НАУКОВИЙ ГУРТОК
КАФЕДРИ КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ
ФАКУЛЬТЕТУ № 1**

УДК 343.615:340.0(477)

Марія Сергіївна Хмелик,

курсант 3 курсу факультету № 2 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук, ст. наук. співробітник Крєпаков І. О.

**ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СЛІДЧОГО ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ
КОРИСЛИВО-НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ**

Серед багатьох форм злочинних посягань на охоронювані кримінальним законом суспільні відносини злочини корисливо-насильницької спрямованості є одними із найнебезпечніших.

Це зумовлено тим, що посягання на основний, безпосередній об'єкт здійснюється шляхом посягання на особу, тоді як, відповідно до ст. 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, а утвердження і забезпечення прав та свобод людини є головним обов'язком держави.

Одним із головних суб'єктів охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави є Національна поліція України.

На сучасному етапі реформування підрозділів Національної поліції України особливого значення набуває проблема налагодження дієвої системи профілактики злочинності, зокрема корисливо-насильницької. На нашу думку, одну з ключових ролей у системі профілактичної діяльності відіграють органи досудового розслідування Національної поліції України, зокрема слідчі.